

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**

до організації самостійної роботи,  
проведення практичних занять  
та виконання контрольних робіт  
із навчальної дисципліни

**«МИТНЕ ПРАВО»**

*(для студентів усіх форм навчання всіх спеціальностей)*

**Харків**  
**ХНУМГ ім. О. М. Бекетова**  
**2018**

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи, проведення практичних занять та виконання контрольних робіт із навчальної дисципліни «Митне право» (для студентів усіх форм навчання всіх спеціальностей) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. А. М. Бровдій. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018 – 15 с.

Укладач канд. юрид. наук А. М. Бровдій

Рецензент

**А. В. Домбровська**, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правового забезпечення господарської діяльності Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

*Рекомендовано кафедрою правового забезпечення господарської діяльності, протокол № 2 від 24.09.2018.*

## ВСТУП

Підписання Україною Угоди про асоціацію з країнами-членами ЄС є важливим кроком до формування міжнародних економічних відносин з Європейським співтовариством. Важливим у цьому аспекті є розуміння економічних процесів, а також знань у сфері митних правовідносин.

Курс митного права спрямований на формування у студентів цілісного уявлення про особливості правильного тлумачення та застосування норм митного законодавства, визначення належності різних правовідносин до митних. Особлива увага в курсі приділяється питанням відповідальності за порушення у сфері митної справи, а також розглядаються загальні питання діяльності на митниці, особливості митної політики, системи та повноважень митних органів, загальних засад кримінальної відповідальності.

Протягом лекційних занять студенти опановують матеріал, та отримують комплексні знання з дисципліни «Митне право», вміння користуватися нормативно-правовими актами, розуміння основних категорій і понять, які застосовуються до вказаних правовідносин.

На семінарських заняттях студенти поглиблюють знання отримані під час лекцій, виступають із доповідями, виконують завдання, надані викладачем для самостійного опрацювання.

Важливою складовою навчального процесу є самостійна робота студентів, в процесі якої здійснюється систематизація та розширення ними знань, здобутих під час лекційних занять. Крім цього, вона розширює кругозір студентів та покращує запам'ятовування ними засвоєного матеріалу.

# **1 ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО РОЗГЛЯДУ І ВИВЧЕННЯ**

## **Змістовний модуль 1 Загальні засади регулювання митних правовідносин. Юридична відповідальність**

### **Тема 1 Поняття, предмет, метод, джерела система митного права.**

#### **Правове забезпечення здійснення митної політики в Україні**

1. Поняття митного права, його загальна характеристика та значення.
2. Предмет та метод митного права, як галузі права. Митні правовідносини.
3. Система митного права, його загальна характеристика
4. Джерела митного права: поняття, види, загальна характеристика.
5. Поняття, загальна характеристика та основні напрямки митної політики.

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти поняття та особливості митного права як галузі права. Правова природа митних правовідносин. Поняття митна справа. Засоби тарифного та нетарифного регулювання митних правовідносин. Митна статистика. Митно-валютне регулювання. Джерела митного права. Митний кодекс України. Накази ДФС. Постанови КМУ. Інші джерела митного права. Державне регулювання митних правовідносин. Система митного права.

### **Тема 2 Організація діяльності органів доходів і зборів України, їх правовий статус та повноваження.**

1. Система органів доходів і зборів України, що забезпечують реалізацію державної митної справи
2. Державна фіскальна служба України, її статус та повноваження, пов'язані із забезпеченням дотримання законодавства з питань державної митної справи
3. Правовий статус працівників органів доходів і зборів, їх повноваження.

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти поняття, ознаки, види та класифікацію суб'єктів митних правовідносин. Державна фіскальна служба. Митниці. Митні пости. Правовий статус працівників органів доходів і зборів.

### **Тема 3 Загальні положення про юридичну відповідальність**

1. Поняття правопорушення, його види.
2. Склад правопорушення:).
3. Поняття і види юридичної відповідальності, їх загальна характеристика
4. Види стягнень за вчинення правопорушень (за видами відповідальності).

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти поняття правопорушення. Адміністративні правопорушення. Злочини. Дисциплінарні правопорушення. Склад правопорушення. Об'єкт. Об'єктивна сторона. Суб'єктивна сторона. Суб'єкт. Юридична відповідальність. Адміністративна. Матеріальна. Кримінальна. Дисциплінарна. Поняття стягнення за вчинення правопорушення. Стягнення передбачені за вчинення адміністративних правопорушень. Стягнення передбачені за вчинення злочинів. Стягнення передбачені за вчинення дисциплінарних правопорушень.

### **Тема 4 Загальні положення щодо порушень митних правил та відповідальності за них**

1. Правове регулювання та види відповідальності за порушення митних правил
2. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил
3. Строки накладення адміністративних стягнень.

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти особливості юридичної відповідальності за порушення митних правил. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил. Кримінальна відповідальність за порушення митних правил. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил, передбачені Митним кодексом України. Строки накладення адміністративних стягнень.

## **Змістовий модуль 2 Окремі види правопорушень у сфері митних правовідносин.**

### **Тема 5 Організація та здійснення митного контролю та правопорушення у цій сфері.**

1. Правове регулювання здійснення митного контролю та його форми
2. Поняття та види зон митного контролю, порядок їх встановлення
3. Адміністративна відповідальність за порушення режиму зони митного контролю
4. Адміністративна відповідальність за порушення порядку проходження митного контролю в зонах (коридорах) митного контролю
5. Відповідальність за перешкоджання посадовій особі органу доходів і зборів в доступі до товарів, транспортних засобів, документів

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти поняття і підстави проведення митного контролю. Форми митного контролю. Огляд документів та відомостей що подаються органам доходів і зборів. Огляд та переогляд товарів. Огляд та переогляд ручної поклажі, багажу. Особистий огляд. Облік товарів, транспортних засобів що переміщуються через митний кордон. Усне опитування громадян та посадових осіб підприємств. Огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон, магазинів безмитної торгівлі. Перевірка обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем. Проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи. направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, поданих органу доходів і зборів. Зони митного контролю. Тимчасові зони митного контролю. Постійні зони митного контролю. Адміністративна відповідальність за порушення норм статей 468, 474.

### **Тема 6 Поняття та види митних режимів.**

1. Правове регулювання митних режимів товарів і транспортних засобів при переміщенні через митний кордон України.
2. Види та загальна характеристика митних режимів.
3. Відповідальність за порушення встановленого законодавством порядку ввезення товарів на територію вільної митної зони, вивезення

товарів за межі цієї території та/або встановленого законодавством порядку проведення операцій з товарами, поміщеними в режим вільної митної зони

4. Порухення порядку зберігання товарів на митних складах та здійснення операцій із цими товарами

5. Перевищення строку тимчасового ввезення або тимчасового вивезення товарів

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти поняття та особливості застосування митних режимів. Вили митних режимів. Імпорт (випуск для вільного обігу). Реімпорт. Експорт (остаточне вивезення). Реекспорт. Транзит. Тимчасове ввезення. Тимчасове вивезення. Митний склад. Вільна митна зона. Безмитна торгівля. Переробка на митній території. Переробка за межами митної території. Знищення або руйнування. Відмова на користь держави. Особливості відповідальності за порушення норм статей 477, 478, 481 Митного кодексу України.

#### **Тема 7 Відповідальність за переміщення товарів і транспортних засобів поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю**

1. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України поза митним контролем

2. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти особливості відповідальності а порушення норм статей 482, 483 Митного кодексу України. Відмінність адміністративної відповідальності від кримінальної відповідальності за вчинення дій спрямованих на переміщення товарів поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю.

#### **Тема 8 Кримінальна відповідальність за правопорушення, пов'язані з переміщенням товарів через митний кордон.**

1. Поняття, види і ознаки злочинів, пов'язаних з переміщенням товарів через митний кордон.

2. Контрабанда як злочин

3. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів

4. Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти поняття, види та ознаки злочинів, пов'язаних з переміщенням товарів через митний кордон України. Контрабанда (ст. 201 ККУ). Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів (ст. 305 ККУ). Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва (ст. 203-1 ККУ). Порухення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю (ст. 333 ККУ). Незаконне переправлення осіб через державний кордон України (ст. 332 ККУ). Загальні засади розслідування злочинів у сфері митних правовідносин.

### **Тема 9 Порядок провадження у справах про порушення митних правил**

1. Завдання та зміст провадження у справі про порушення митних правил

2. Загальна характеристика провадження у справі про порушення митних правил

3. Особи, які беруть участь у провадженні у справах про порушення митних правил

4. Процесуальні дії у справі про порушення митних правил

5. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил

6. Виконання постанов митних органів про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти основні поняття та особливості проведення провадження у справах про порушення митних правил. Відмінність провадження у справах про адміністративні правопорушення від розслідування злочинів. Основні суб'єкти провадження у справах про порушення митних правил. Суб'єкти, уповноважені розглядати справи про порушення митних правил. Документи у справах про порушення митних правил. Судовий та адміністративний розгляд справ про порушення



митних правил. Порядок оскарження постанов про притягнення до адміністративної відповідальності. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил.

***Список рекомендованих джерел:***

1. Конституція України : зі змінами та доповненнями : [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.] // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.

2. Митний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44 – 45, № 46– 47, № 48. – Ст. 552.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – додаток до № 51. – Ст. 1122.

4. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон : Закон України від 13.10.1992 № 2673-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 50 – Ст. 676

5. Про Митний тариф України : Закон України від 5 квітня 2001 року № 2371 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 18. – Т. 1. – С. 24. – Ст. 781.

6. Про участь України у Митній конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП 1975 р.) : Закон України від 15.07.1994 // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 33. – Ст. 307.

7. Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 428 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 40. – Ст. 1523.

8. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : закон України від 27 червня 2014 р. № 1678-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 40. – Ст. 2021.

9. DISD, 9 suppl. // GATT, Focus. – 1982. – Feb.

10. GATT. Activities in 1973. – Geneva : GATT, 1974.

## **2 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ «МИТНЕ ПРАВО» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ**

Мета контрольної роботи полягає в тому, щоб допомогти слухачам у вивченні курсу «Митне право», а також в перевірці засвоєння ними певного матеріалу, вміння самостійно аналізувати конкретну ситуацію і правильно застосовувати діюче законодавство. Контрольна робота повинна бути виконана за одним із варіантів.

Остання цифра залікової книжки студента відповідає номеру варіанта, тобто:

1 – перший варіант; 2 – другий варіант;

3 – третій варіант; .....0 – десятий варіант.

### **Заміна варіантів не допускається**

Студенти, насамперед, повинні ознайомитись із запропонованим матеріалом, враховуючи вказівки для самостійного вивчення курсу «Митне право».

Починаючи працювати над завданнями, треба передусім уважно вивчити теоретичний матеріал в навчальній літературі, ознайомитися з відповідними нормативно-правовими актами.

Завдання повинні являти собою розгорнуту і обґрунтовану відповідь на поставлені запитання, посилання на застосовані нормативно-правові акти, їх назву, ким і коли прийняті, де надруковані.

Наприкінці контрольної необхідно розмістити список використаної літератури.

Загальний обсяг роботи повинен становити 20 – 24 аркушів

## **Варіанти контрольних робіт із курсу «Митне право»**

### **Варіант 1**

1. Поняття, загальна характеристика та основні напрямки митної політики.
2. Адміністративна відповідальність за порушення режиму зони митного контролю
3. Контрабанда як злочин

### **Варіант 2**

1. Система органів доходів і зборів України, що забезпечують реалізацію державної митної справи
2. Адміністративна відповідальність за порушення порядку проходження митного контролю в зонах (коридорах) митного контролю
3. Загальна характеристика провадження у справі про порушення митних правил

### **Варіант 3**

1. Предмет та метод митного права, як галузі права. Митні правовідносини.
2. Відповідальність за перешкоджання посадовій особі органу доходів і зборів в доступі до товарів, транспортних засобів, документів
3. Види та загальна характеристика процесуальних дій, які проводяться для правильного вирішення справи

### **Варіант 4**

1. Поняття і види юридичної відповідальності, їх загальна характеристика
2. Відповідальність за порушення встановленого законодавством порядку ввезення товарів на територію вільної митної зони, вивезення товарів за межі цієї території та/або встановленого законодавством порядку проведення операцій з товарами, поміщеними в режим вільної митної зони
3. Докази у справі про порушення митних правил

### **Варіант 5**

1. Правове регулювання та види відповідальності за порушення митних правил
2. Порушення порядку зберігання товарів на митних складах та здійснення операцій із цими товарами
3. Поняття, призначення, види та порядок складання протоколу про порушення митних правил

### **Варіант 6**

1. Огляд документів та відомостей що подаються органам доходів і зборів
2. Перевищення строку тимчасового ввезення або тимчасового вивезення товарів
3. Суб'єкти, які мають право розглядати справи про порушення митних правил та особливості їх процесуальної діяльності

### **Варіант 7**

1. Огляд та переогляд товарів, транспортних засобів
2. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України поза митним контролем
3. Порядок оскарження постанов у справах про порушення митних правил

### **Варіант 8**

1. Поняття та види зон митного контролю, порядок їх встановлення
2. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю
3. Компроміс у справі про порушення митних правил

### **Варіант 9**

1. Поняття та види стягнень за вчинення правопорушень (за видами відповідальності).
2. Порушення порядку або строків розпорядження товарами, розміщеними у магазині безмитної торгівлі
3. Особи, які беруть участь у провадженні у справах про порушення митних правил

### **Варіант 10**

1. Державна фіскальна служба України, її статус та повноваження, пов'язані із забезпеченням дотримання законодавства з питань державної митної справи
2. Перевищення строку тимчасового ввезення або тимчасового вивезення товарів
3. Порядок оскарження постанов у справах про порушення митних правил

### **3 КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ**

1. Поняття митного права, його загальна характеристика та значення.
2. Предмет та метод митного права, як галузі права. Митні правовідносини.
3. Система митного права, його загальна характеристика.
4. Джерела митного права: поняття, види, загальна характеристика.
5. Поняття, загальна характеристика та основні напрямки митної політики.
6. Система органів доходів і зборів України, що забезпечують реалізацію державної митної справи.
7. Державна фіскальна служба України, її статус та повноваження, пов'язані із забезпеченням дотримання законодавства з питань державної митної справи.
8. Правовий статус працівників органів доходів і зборів, їх повноваження.
9. Поняття правопорушення, його види.
10. Склад правопорушення: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єктивна сторона, суб'єкт).
11. Поняття і види юридичної відповідальності, їх загальна характеристика.
12. Поняття та види стягнень за вчинення правопорушень (за видами відповідальності).
13. Правове регулювання та види відповідальності за порушення митних правил.
14. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил.
15. Строки та порядок накладення адміністративних стягнень.
16. Правове регулювання здійснення митного контролю та його форми.
17. Огляд документів та відомостей що подаються органам доходів і зборів.
18. Огляд та переогляд товарів, транспортних засобів.
19. Особистий огляд.
20. Огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон, магазинів безмитної торгівлі.
21. Поняття та види зон митного контролю, порядок їх встановлення.
22. Адміністративна відповідальність за порушення режиму зони митного контролю.
23. Адміністративна відповідальність за порушення порядку проходження митного контролю в зонах (коридорах) митного контролю.

24. Відповідальність за перешкоджання посадовій особі органу доходів і зборів в доступі до товарів, транспортних засобів, документів.

25. Правове регулювання митних режимів товарів і транспортних засобів при переміщенні через митний кордон України.

26. Види та загальна характеристика митних режимів.

27. Відповідальність за порушення встановленого законодавством порядку ввезення товарів на територію вільної митної зони, вивезення товарів за межі цієї території та/або встановленого законодавством порядку проведення операцій з товарами, поміщеними в режим вільної митної зони.

28. Порушення порядку зберігання товарів на митних складах та здійснення операцій із цими товарами.

29. Перевищення строку тимчасового ввезення або тимчасового вивезення товарів.

30. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України поза митним контролем.

31. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю.

32. Недекларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

33. Порушення порядку або строків розпорядження товарами, розміщеними у магазині безмитної торгівлі.

34. Перевищення строку тимчасового ввезення або тимчасового вивезення товарів.

35. Поняття, види і ознаки злочинів, пов'язаних з переміщенням товарів через митний кордон.

36. Контрабанда як злочин.

37. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів.

38. Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва.

39. Порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю.

40. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України.

41. Загальні засади розслідування злочинів у сфері митних правовідносин.

42. Завдання та зміст провадження у справі про порушення митних правил.

43. Загальна характеристика провадження у справі про порушення митних правил.

44. Види та загальна характеристика процесуальних дій, які проводяться для правильного вирішення справи.

45. Особи, які беруть участь у провадженні у справах про порушення митних правил.

46. Процесуальні дії у справі про порушення митних правил.

47. Докази у справі про порушення митних правил.

48. Поняття, призначення, види та порядок складання протоколу про порушення митних правил.

49. Представники осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил.

50. Суб'єкти, які мають право розглядати справи про порушення митних правил та особливості їх процесуальної діяльності.

51. Адміністративне затримання.

52. Поняття та порядок відшкодування витрат у справах про порушення митних правил.

53. Порядок, місце та строк розгляду справи та види постанов у справі про порушення митних правил.

54. Особливості розгляду судом справ про порушення митних правил.

55. Порядок оскарження постанов у справах про порушення митних правил.

56. Підстави для скасування або зміни постанови про накладення адміністративного стягнення.

57. Перевірка законності та обґрунтованості постанови у справі про порушення митних правил.

58. Виконання постанов митних органів про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил.

59. Виконання постанови суду про конфіскацію.

60. Компроміс у справі про порушення митних правил.

*Виробничо-практичне видання*

Методичні рекомендації  
до організації самостійної роботи, проведення практичних занять та  
виконання контрольних робіт  
з навчальної дисципліни

## **МИТНЕ ПРАВО**

*(для студентів усіх форм навчання  
усіх напрямів підготовки та спеціальностей)*

Укладач: **БРОВДІЙ** Алла Михайлівна

Відповідальний за випуск *І. І. Килимник*  
*За авторською редакцією*  
Комп'ютерне верстання *А. М. Бровдій*

План 2018, поз. 313М

---

Підп. до друку 06.07.2018. Формат 60x84 /16  
Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 1,25  
Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:  
Харківський національний університет  
міського господарства імені О. М. Бекетова,  
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.  
Електронна адреса: rectorat@kname.adu.ua.  
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:  
ДК № 5328 від 11.04.2017.